

[C. O. Pedersen.]

dom, hvortil der kun er givet en Tillægsparcel af Statens Jord. Havde det været en hel Ejendom, der var Tale om, var det bedre til at forstaa, men her drejer det sig om en Tillægsparcel, om en Mand, der blot har faaet en Tillægsparcel til sin Ejendom. Og naar den Ejendom saa senere bliver solgt, skal altsaa Vurderingsraadet vurdere, hvor meget denne lille Parcel betinger Ejendommens samlede Værdistigning; det er ikke nok med, at Staten faar det, den har til gode, nej, hvis Ejendommen er steget i Værdi, skal Staten endvidere have en Anpart, der svarer til den Tillægsparcel, Manden har faaet. Det er altsaa noget af det, man kalder Selveje. Jeg maa tilstaa, at det ligger lidt udenfor mine Begreber om Selveje, men jeg har ønsket at drage denne sidste lille Passus ind under Debatten, fordi den viser, hvad det i Virkeligheden er, man stiler efter.

I § 63 endelig er der en Bestemmelse, jeg gerne vil henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa, fordi jeg egentlig, ligesom ved Etableringslaanene, ikke synes, at en saadan Bestemmelse hører hjemme i et Lovforslag som dette; den giver Landbrugsministeren Bemyndigelse til at lade opføre Bygninger paa udstykkede Parceller, inden disse afhændes. Jeg kan kun sige, at vi har jo forsøgt det i Aar, idet der er bygget 9 Ejendomme, 2 Gaarde og 7 Husmandsbrug, nede i Nordslesvig. Men jeg tror ikke, Forholdet endnu er saaledes afklaret, at man herom kan indsætte en saadan generel Bestemmelse i Lovforslaget. Jeg ved det ikke, det kan meget vel være, at man ved Tid og Lejlighed, navnlig naar det drejer sig om Statsarealer, skulde prøve det en Gang imellem, men her at give Landbrugsministeren en generel Bemyndigelse til at lade opføre Bygninger, saadan som det nu passer ham, det kan der ikke være Tale om. Hvis Forholdene er saadan, at Ministeren mener, der ligger et tilstrækkeligt stort Areal til, at der skal oprettes en Mængde Brug i Nærheden af hinanden, saa kan Ministeren komme til Rigsdagen og faa denne Bemyndigelse til Opførelse af Bygninger, men den bør ikke sættes ind i en Lov af denne Beskaffenhed eller gives denne generelle Karakter, som der her er Tale om. Jeg vil ikke sige, at Opførelsen af de paagældende Bygninger i Nordslesvig burde være undladt, det er ikke det, jeg vil have ind under Kritikken af Paragraffen, men jeg mener som sagt, at Spørgsmaalet overhovedet ikke er tilstrækkeligt afklaret endnu, og

at man derfor ikke skal gaa videre, end vi er gaaet i Øjeblikket.

Dermed er jeg færdig med alle Enkelthederne i Regeringens Lovforslag og vil kun gerne til Slut drage Sammenligning mellem dette og vort Lovforslag, ikke en Sammenligning som den, den højtærede Landbrugsminister maa anstille, naar han faar dem i Hænde, heller ikke som den, et æret Medlem her i Tinget maa anstille, naar han faar dem i Hænde, men en Sammenligning som den, den unge Mand ude paa Landet maa anstille, naar han staar og skal have et Husmandsbrug enten efter en Lov, formet som den højtærede Minister har foreslaaet det, eller formet, som vi har foreslaaet det.

Hvad staar saa til den unge Mands Raadighed efter Ministerens og efter vort Lovforslag? Ja, paa eet Punkt er begge Lovforslagene ens, det er med Hensyn til Byggelaanene, det behøver vi altsaa ikke at diskutere mere. Der stiller vi Forslag om, at de ni Tiendedele skal forrentes og den ene Tiendedel være rentefri, og deri er vi enige med Ministeren. Men Forskellen ligger med Hensyn til Jorden, og der er det saaledes, at Ministerens Lovforslag kun paa eet Punkt giver Jorden til Grundværdien, nemlig Statsjorden, saa snart han kommer til den private Udstykning, er der en lille Præmie til Ugunst for den private Udstykning. Venstres Lovforslag giver alle lige Grundlag ved Starten. Og efter det, jeg nu har vist ærede Medlemmer — jeg hørte nok før, at det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) talte om Værdistigningen paa Jord og om, at Fæsterne saa var daarligere stillet — efter det, jeg her har vist med disse Tal, som de ærede Medlemmer kan faa i Tusindvis, tror jeg, de Herrer maa indrømme mig, at naar der ingen Værdistigning er paa Jorden — det er netop det, jeg hævder der ikke er —, og der endelig skulde være en, der er daarligt stillet, maatte det være Selvejeren i det lange Løb. Ved Starten, den Dag, de overtager Ejendommene, er alle Husmændene ens stillet efter Venstres Forslag, lige meget, om de køber efter den private Udstykningsform, eller de overtager som Selvejere Statsjord, eller de overtager som Fæstere Statsjord, deres Vilkaar er de samme, medens Regeringens Lovforslag har en Klods om Benet paa den private Udstykning og overhovedet ikke har Selvejet i Statens Udstykning. Derfor tror jeg nok, man maa mene, at den unge Mand, der staar og skal vælge, har nok saa mange Muligheder, naar han har en Lov af den Form,